

LÉVAI DÁNIEL^{1,2} – ORBÁN FERENC³

Civilizációs szövetség és biztonságiasítás Orbán Viktor és Donald Trump kommunikációjában

Absztrakt

Donald Trump visszatérése a Fehér Házba lehetővé tette, hogy az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország között a lehető legszorosabb kapcsolat alakuljon ki. Ezt az együttműködést és partnerséget az amerikai hivatalnokok előszeretettel írják le civilizációs szövetséggént. Ez a nyugati világon belüli megkülönböztetett státusz a Trump-adminisztrációval jó kapcsolatot fenntartó államoknak. A tanulmányunk célja, hogy ezt a civilizációs szövetséget a határvédelem metszetén és azon belül is a 2025-ben elhangzott elnöki és miniszterelnöki beszédek kvantitatív szöveganalízise segítségével kimutassuk. A kapott eredmények alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy mindkét vezető az illegális bevándorlást biztonságiasította, és a jelenséget a huntingtoni értelemben vett nyugati civilizációra nézve veszélyként azonosítja. Az eredmények azonban egyértelműen arra is rámutatnak, hogy míg Donald Trump határvédelmi retorikájában az illegális migráció elsősorban akut rendészeti kérdésként jelenik meg, addig Orbán Viktornál sokkal inkább az Európai Unió és vezetése felé irányuló intézményi kritika jelenik meg, valamint preventív jellegű megközelítés kerül előtérbe a két ország eltérő kontextusa miatt. Tanulmányunkkal a kortárs magyar–amerikai kapcsolatok értelmezéséhez és a két vezetőről folyamatosan változó diskurzushoz kívántuk hozzájárulni, illetve új inspirációt adni további kutatásokhoz a nyugati jobboldal értelmezéséhez.

Kulcsszavak: Donald Trump, migráció, civilizációs szövetség, határvédelem, Orbán Viktor, biztonságiasítás

¹ Kutató, Magyar Külügyi Intézet Konnektivitás Kutatócsoport.

² Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzőé és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet álláspontjának.

³ Kutató, Századvég Közéleti Tudásközpont Alapítvány Politikatudományi Kutatóintézet.

Bevezetés

A „No migration. No gender. No war” szlogenek foglalják össze a magyar kormányzat, az ötödik Orbán-kormány, politikáját. Az identitáspolitikai harc előtérbe kerülésével az Európát és a tágabb nyugati világot érő külső és belső kihívások átalakították a politikai törésvonalakat. A tengeren túl, az Amerikai Egyesült Államokban is a 2024-es elnökválasztás jelentős részben e témák körül is forgott, amit jól példázott, hogy Donald Trump gyűlésein gyakorta megjelent a „Tömeges kitoloncolást!” hirdetőtábla az amerikai szavazók kezében.⁴ A migráció és az ezzel kapcsolatosan felmerülő határvédelem a kortárs politikai csatározások egyik központi törésvonala, amely a politikai paletta mindkét oldalán jelentős mozgósító erővel bír. A jelenség súlyossága miatt a választások a nyugati világon belül sok esetben így válnak a migrációról szóló népítéletekké. Donald Trump újráválasztása is lényegében ennek a közügynek a felkarolásán, tematizálásán múltott. A 2024-es amerikai elnökválasztáson Trump nemcsak a republikánusok, hanem az amerikai közéletben az úgynevezett „független szavazók” körében is növelte támogatottságát, akik rendszerint a mérleg nyelvét jelentik.⁵ A közvéleménykutatások kimutatták, hogy a szavazási motivációk közül a határvédelem kérdése benne volt a legfontosabb ügyek körében.⁶

A fentebb említett okokból úgy ítéltük meg, hogy a határvédelmi tematika az a legfontosabb pont a magyar és amerikai vezetésben, amely megmutatja a két kormányzat közös szinkronitását. A két vezető szoros politikai szövetségese egymásnak, ahogyan a Trump-adminisztráció külügyi tisztviselői szoktak fogalmazni, Magyarország civilizációs szövetségese az Egyesült Államoknak. A két vezető 2016 óta építi a kapcsolatát, számos alkalommal találkoztak és tárgyaltak egymással, és a magyar miniszterelnök sok esetben hivatkozási pont volt a republikánus elnök beszédeiben.⁷ Orbán Viktorral való együttműködésének jeleként értékelhető, hogy újráválasztását követően, 2024 decemberében elsőként fogadta a magyar miniszterelnököt.⁸ A Trump-adminisztráció beiktatását követően Robert Palladino, a budapesti Amerikai Nagykövetség ügyvivője a 2025. áprilisi bemutatkozó beszélgetésen megfogalmazta, hogy az amerikai–magyar kapcsolatok az aranykor elé néznek.⁹ A két ország képviselői 2025 nyarán a nukleáris energia területén történő együttműködésről írtak alá szándéknyilatkozatot.¹⁰ A két vezető közötti partnerség leglátványosabb jele továbbá a tanulmányunk készítésének idején zajló

⁴ González Delgado 2025.

⁵ Public Religion Research Institute 2024; Eberstadt–Norrick 2025.

⁶ Nadeem 2024.

⁷ Schultz 2024.

⁸ Losonczy 2024.

⁹ Scheffer 2025.

¹⁰ Szabó 2025.

fehér házi találkozó volt, melynek során Donald Trump Washingtonban fogadta Orbán Viktor miniszterelnököt és kormánydelegációját. A találkozó alkalmával Trump elnök többek között annak migrációs politikája miatt jellemezte „kiváló vezetőként” Orbán Viktor magyar miniszterelnököt.¹¹

A tanulmány ezért arra keresi a választ, hogy e civilizációs szövetség alapját képezi-e a határvédelem kérdésköre. Meglátásunk szerint ez a szövetség, amely 2025. január 20-ával, Donald Trump második elnöki ciklusával jött létre, kvantifikálható módon is vizsgálható az amerikai elnök és a magyar miniszterelnök beszédeinek elemzésével. A mediatizált politikai térben mérhetővé válik, ha a második Trump-adminisztráció hivatalba lépésétől számítva a tanulmány megírásának befejezésig tartó időkeretben elhangzott, válogatott, beszédeket kvantitatív szövegelemzésnek vetjük alá. A két politikai szerepről szóló domináns populistá deskripciókat tanulmányunk mellőzi, mert úgy látjuk, hogy felesleges elméleti korlátokat állítanának a civilizációs szövetség fogalmának és politikai jelentőségének megértése elé.

Tanulmányunk szerkezeti íve az alábbiak szerint alakul: elsőnek a civilizációs szövetség fogalmát definiáljuk, valamint a koppenhágai iskola, Buzan és társainak biztonságiasítás fogalma köré épült elméleti keretrendszer kerül bemutatásra, amely szorosan kapcsolódik a határvédelem tematikájához. A fogalmi és elméleti keretek meghatározását követően a tanulmány a beszédek elemzésének módszertanát mutatja be. Elemzésünk során 12 Orbán- és 12 Trump-beszédszegmenst vizsgáltunk kvantitatív szöveganalízissel. A beszédek kiválasztásánál elsődleges szempont volt, hogy a migráció témája jelentős és releváns kontextusban szerepeljen az egyes politikusok megszólalásaiban. Ennek érdekében csak azok a beszédrészletek kerültek bele a vizsgálatba, amelyekben a migrációval kapcsolatos kormányzati állásfoglalás, politikai reakciók vagy retorikai fordulatok kiemelt szerepet kaptak. Ezáltal biztosítottuk, hogy a választott beszédek valóban tükrözzék a politikai diskurzust ezen területen. A szövegelemzés első körében arra kerestük a választ, hogy mely szavak hasonlítanak a két politikus beszédeiben, valamint milyen nevek, intézmények jelennek meg a politikai kommunikációban, így szógyakoriság-vizsgálatot alkalmaztunk. Ezt követte a szövegalkotó egységek, az úgynevezett n-gramok vizsgálata, melyben a legfontosabb retorikai kifejezésekre derült fény, illetve a lexikai diverzitás átfogó mértékét is vizsgáltuk. Az adatelemzésnek ezzel a módszerével képet alkothattunk arról, hogy az adott politikusok hogyan írják le a határvédelemmel kapcsolatos problémáikat, illetve hogyan magyarázzák a határvédelmi válság kialakulását.

¹¹ Hutzler 2025.

Transzatlanti törésvonalak: a civilizációs szövetség és határvédelem kontextusa

A Szovjetunió felbomlásával a nyugati világon belül technokrata politika dominálta a politikai diskurzusokat, ami a globalizációban és a multikulturális logikában nyilvánult meg. A Nyugat lényegében ezen eszmék, elvek mentén szerveződött az 1990-es évektől kezdődően. Ez volt egyben a hidegháborús amerikai győzelem okozta euforikus nyugati univerzalizmus, valamint a nem nyugati országok számonkérésére épülő program is. Lokálisan a nyugati nemzetállami feladatok egy részét szupranacionális intézmények vették át, a nemzetközi jog által kijelölt keretek pedig megszabták a politikai cselekvés határait.¹²

Az 1990-es évek nyugati modellje azonban első körben gazdaságilag fulladt ki a 2008-as pénzügyi válság, majd azt követően a 2015-ös, az Európai Uniót érintő migrációs, valamint a 2010-től megfigyelhető, egyre súlyosabbá váló amerikai bevándorlási válsággal. A liberális politikai logikán alapuló nyugati civilizációs felfogás így kettős válsággal szembesült: egyrészt nem tudta biztosítani a jólétet, mivel a washingtoni konszenzus logikáján alapuló piacgazdasági hibák veszélyeztették a megélhetést.¹³ Másrészt a multikulturalizmus, a nyílt társadalmak és határok nélküli politika a nyugati civilizáció alapértékeit ásta alá azzal, hogy Európában milliós nagyságrendben fogadtak be az iszlám kultúrkörhöz tartozó migránsokat, ami a biztonságot is veszélyeztette.¹⁴ A szervezett bűnözéssel, a terrorizmussal és a nyugati városokban megjelenő banditizmussal a közrend válságba került, és ezek a jelenségek mindennaposá váltak az európai és amerikai nagyvárosokban. A multikulturalizmus pozitívumait – a sokszínűséget és a gazdasági többletet – elfeledtette ez a fajta teherterhelés.

A 2015-ös migrációs válság ráadásul rámutatott arra, hogy az Európai Unió nehezen kezeli a rá háruló biztonsági kihívásokat, ami hozzájárult az Egyesült Királyság kilépéséhez és a hagyományos centrista politika meggyengüléséhez.¹⁵ Az Egyesült Államokban hasonló folyamatok zajlottak: Donald Trump első hatalomra kerülése az amerikai déli határ problémáira, illetve a demokraták és republikánusok technokrata szólalmainak elvesztett hitelességére adott válaszként értelmezhető. A nyugati politika így átalakult: ahol a migráció felütötte a fejét, ott szigorították a szabályokat, kerítéseket emeltek és a katonaságot is bevetették.

A transzatlanti politikában tehát kialakult egy törésvonal: az egyik oldalon azok állnak, akik szakítani kívánnak az 1990-es évek politikai axiómájával, és új értelmezési kereteket keresnek a problémák megoldására, a másik oldalon pedig azok, akik pozícióvédőként a korábbi axiómákat védelmezik.

¹² Orbán 2020.

¹³ Ruel et al. 2010.

¹⁴ Butt 2024.

¹⁵ Şahal–Güreşçi–Oğuz 2025.

A civilizációs szövetség elméleti alapja: a huntingtoni identitásfaktor

A Szovjetunió bukásával és az Egyesült Államok győzelmével a hidegháború bipoláris világrendje befejeződött, és egy új politikai dilemma vette kezdetét. Ez a kérdés nem csupán elméleti volt, hanem gyakorlati feladat is: hogyan értelmezzük azt a konfliktussorozatot, amely a világ számos pontján hirtelen felszínre tört? Iszlám radikalizmus a Közel-Keleten és Afrikában, vagy nacionalista konfliktusok és hátrviták – ezek a jelenségek nem csupán helyi problémák, hanem egy mélyebb, strukturális dinamizmus jelei. 1991 után a politikatudósok és társadalomtudósok lázasan kerestek választ arra, hogyan írják le ezeknek a konfliktusoknak az eredetét és logikáját. Vajon ezek csupán átmeneti zavarok, vagy tartósabb, mélyebb mintázatot jeleznek?¹⁶

A liberális világértelmezést és annak örök győzelmét hirdető irányzatokkal szemben az amerikai politikatudós, Samuel P. Huntington *A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása* (1996) című munkája adott átfogóbb és a reálpolitikai gyakorlatban gyökerező magyarázatot az 1991 utáni világ dilemmáira.¹⁷ Huntington érvelése szerint a világ nem csupán államokból és anarchikus természetű nemzetközi viszonyokból áll, hanem mindegyik állam valamely sajátos civilizációhoz tartozik. Az országok együttműködése és konfliktusai kulturális, vallási és történelmi identitásukból fakadnak, és az határozza meg külpolitikájukat. Ezek a civilizációk – mint a nyugati, az iszlám, a konfucianus vagy a hindu – nem csupán leíró kategóriák, hanem valódi politikai cselekvést eredményező és magyarázó keretek, amelyek révén a világ országai civilizációs alapon szövetkeznek, és közös frontvonalakat alakítanak ki rivális civilizációkkal szemben. Ez a logika a délszláv háború vagy a közel-keleti konfliktusok háttérében is tetten érhető.

Mire épülnek azonban ezek a civilizációs szövetségek? Mi a magja egy civilizációnak? Huntington szerint ez nem más, mint a kulturális rokonságon alapuló szerveződés. Ez a kultúra alapvetően az úgynevezett magállamok által képviselt értékek mentén szerveződik, amely az egész civilizációra hatást gyakorol. Huntington szerint ezt a szerepet a nyugati civilizációban az Egyesült Államok, valamint a francia–német páros és Anglia tölti be. Ezek a magállamok nem csupán gazdasági vagy katonai hatalmak, hanem identitásexportőrök, amelyek saját civilizációs értékeiket közvetítik, miközben a védelmet is nyújtanak a külső fenyegetésekkel szemben. A Huntington-modell szerint a 2010-es években kibontakozó erőteljes politikai polarizáció és identitáskonfliktusok is ebből a logikából érthetők meg. Ezek nem véletlen egybeesések, hanem a civilizációkon belüli értékválasztási kérdések. A magállamokban, legyen szó az USA-ról, Franciaországról, Német-

¹⁶ Fukuyama 2024.

¹⁷ Huntington 2019.

országról vagy Angliáról, a politikai polarizáció soha nem látott mértéket ér el.¹⁸ Ennek oka a nyugati civilizáció magjának identitásválsága, amely súlyos, időnként erőszakos konfliktusokhoz is vezethet.¹⁹

Ebben a politikai konfliktusban a nyugati identitásról szól a vita: mitől nyugat a Nyugat? Mi a kívánatos politikai rendszer? Mi a támogatandó érték? Mi a tabu a nyugati társadalmakban? Ez a konfliktus azért is robbant ki, mert a bevándorlással a hungtigtoni értelemben vett a civilizációs törésvonalak élesebbé váltak, és ez a magidentitás változására adott belső reakciót váltott ki. Ennek következtében a bevándorlás Huntingtonnál az identitás szempontjából központi kérdés, hiszen ez a folyamat magában hordozza a civilizációk közötti konfliktus csíráját. Egy adott civilizációs körön belül megjelenő eltérő identitás nem csupán gazdasági-biztonsági kihívást jelent, hanem kulturális törést is, amely megkérdőjelezi a közös kulturális értékeket. Huntington könyvében úgy látta, hogy a 20. század végi bevándorlási hullámok növekedni fognak a nem nyugati országok demográfiai trendjei miatt, ami elhozza a nyugati bevándorlásellenes politika korszakát.

A civilizációs szövetség trumpi és orbáni olvasata

Mi Donald Trump amerikai elnök értelmezése a Nyugatról? Ez az a kérdés, amely meghatározza, hogy hogyan tekint az amerikai elnök a nyugati civilizációra. Már az első adminisztrációja előtt, a kampánybeszédeiből kristálytiszán kiolvasható volt, hogy szakítani akar azzal az 1991 utáni domináns liberális logikával, amely technokrata szemléletmódra és a globalizmus ideológiájára építi a nyugati világot. Trump a nemzeti szuverenitásra és posztliberalizmusra építő politikát akarta meghonosítani az amerikai politikai életben.²⁰ Ezzel áttörést ért el, amikor 2016-ban első ízben megnyerte az amerikai elnökválasztást. Mindazonáltal az azt követő négyéves kormányzás nehezített pályán zajlott, köszönhetően annak, hogy politikai háterszága – maga a Republikánus Párt a hozzá kötődő politikai hálózatok, valamint az amerikai adminisztratív állam természete – jelentős korlátokat szabott. Az amerikai szövetségi állam hivatalnokai, akiknek elvben az elnöki döntések végrehajtásán kellett volna dolgozniuk, nem azonosultak az elnök politikai irányjaival.

Ennek ellenére az első Trump-adminisztráció bizonyos területeken eredményeket ért el.²¹ Ezek az eredmények világosan jelezték Trump nyugati civilizációról alkotott felfogását. Belpolitika terén szigorú bevándorláspolitikát folytatott: az amerikai déli határ lezárásán dolgozott, és elutasította a nyitott határok politiká-

¹⁸ Carothers–O’Donohue 2019.

¹⁹ Példa az ortodox civilizáció magidentitásáért folytatott küzdelemre: Mishalova–Hordiichuk–Sokolovskiy 2024.

²⁰ Lásd: Sajó–Uitz–Holmes 2021.

²¹ Pappin 2018.

ját.²² Emiatt Európa liberális felével is komoly konfliktusba került, ami az eltérő politikai felfogásokból fakadó ütközés volt, hiszen Európában jórészt liberális világtérkép szerint rendezték be az országokat, ami a nyugati civilizáción belüli törésvonalat jelezte. Trump elnök továbbá szkeptikus volt a multilaterális egyezményekkel szemben: álláspontja szerint ezek hátrányosan érintették az Egyesült Államok nemzetét, és a külpolitikai megállapodásokat alapvetően bilaterális alapon kell megkötni.²³ Az amerikai adminisztráció ezenfelül kiemelten fontosnak tartotta a zsidó-keresztény civilizációs értékek mentén szerveződő társadalomkép védelmét.²⁴

A posztliberális építkezést azonban megakasztotta Donald Trump 2020-as elnökválasztási veresége, amely elhozta a demokraták liberális restaurációs kísérletét.²⁵ A Joe Biden vezette adminisztráció saját nyugati civilizációs logikája mentén politizált, amelyben a militáns demokrácia elméletére is építettek.²⁶ Ezért tartottak demokrácia-konferenciákat, és e politikai logika mentén nevezte ki a kormány aktivista nagyköveteit azokban az országokban, ahol úgy vélték, hogy a politikai rendszer nem a liberális civilizációs felfogás szerint szerveződik.²⁷ Ez óhatatlanul konfliktushoz vezetett olyan államokkal, mint Magyarország, amely alapvetően szakított az 1991 utáni liberális konszenzussal. Ez a belpolitikát is meghatározó logika azonban az Egyesült Államokban sem bizonyult sikeresnek, hiszen hozzájárult az amerikai közelmúlt legsúlyosabb bevándorlási válságához, mert a déli határt nem sikerült megerősíteni, ami ráadásul párosult az egyre növekvő belbiztonsági kihívással: rendbontásokkal, utcai erőszakkal, gyilkosságokkal és szervezett bűnözéssel. Éppen ezért, amikor Donald Trump 2025-ben ismét hatalomra került, már ezekre az akut problémákra kellett megoldást találnia úgy, hogy közben az első ciklusban megkezdett civilizációs logikát is beépítse az adminisztráció politikájába.

A nyugati civilizációs felfogás magyar tapasztalata viszont sokkal inkább min-tateremtő jellegű és kipróbáltabb az amerikai kísérletnél.²⁸ Magyarországon 2010 óta lényegében egy működőképes posztliberális politikai rendszer épült fel Orbán Viktor vezetésével, amely 2015-ben az Európát sújtó migrációs hullám hatásaival is szembesült. A több millió migráns érkezése Európába jelentős terhet rótt az európai szociális ellátórendszerekre, különösen a liberális jóléti államokra, mint például Németország, Svédország vagy Ausztria, amelyek a bevándorlás főbb célpontjai

²² Pierce 2022.

²³ Emert 2021.

²⁴ Sotirakopoulos 2021.

²⁵ Csizmazia 2023.

²⁶ Biden 2020.

²⁷ Pilkington 2025.

²⁸ Csizmadia et al. 2021.

voltak.²⁹ Éppen ezért ezek az országok – bármennyire is ki akartak tartani liberális értékeik mentén szerveződő migrációs politikájuk mellett – tudták, hogy ez olyan gazdasági terhet ró rájuk, amely megnehezíti működésüket. Így azt a politikát támogatták, amely az uniós szintű áthelyezési és kvótarendszer bevezetését szorgalmazta, azzal a céllal, hogy csökkentse a gazdasági és belbiztonsági terheket.³⁰ Ez a lépés azonban hozzájárult az Európai Unió keleti és nyugati tagállamai közötti civilizációs törésvonalhoz. Ez alapvetően a történelmi tapasztalatok eltéréseiből fakad, hogy a második világháborút követően Nyugat-Európában jelentős, nem európai, nem nyugati bevándorlási hullámok voltak, amelyek hozzászoktatták a nyugati politikai eliteket a bevándorlás elfogadásához, másrészt ezek az elitek jelentős gyarmati múlttal vagy éppen a gyarmattartói múlt okozta büntudattal bírtak.³¹ Ezzel szemben a Kelet-Közép-Európában megélt tapasztalat, amely 1945 után a kommunista Szovjetunió elnyomását jelentette, ott a nemzeti kultúrát – amelyet a kommunista politikai logika, néhány kivételtől eltekintve, támadott, sőt megpróbált szocialista hazafisággá formálni – sokkal nagyobb politikai védelmi mechanizmusokkal látta el.³² A kommunista diktatúra időszaka így hozzájárult a tradicionális nemzetállami felfogás túléléséhez, és ez a Szovjetunió megszűnésével egyfajta nemzeti reneszánszot hozott el Kelet-Közép-Európába.³³ Ez a nemzeti reneszánsz Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában, Magyarországon a 2015-ös bevándorlási hullámot úgy jelenítette meg, mintha az a nemzeti kultúra elleni támadás lett volna.³⁴

Orbán Viktor 2015 óta e civilizációs logika mentén szemléli az európai bevándorlási politikát, legyen szó akár a betelepítési kvótákról vagy a migrációs paktumról, amely az EU legújabb kísérlete a bevándorlók tagállamok közötti relokációjának intézményesítésére.³⁵ Ez jelentősen növelte Magyarország külpolitikai aktivizmusát, hiszen az országra érkező migrációs veszély elsődlegesen egy kontinensszinten működtetett mechanizmusban ölthet testet, miután Magyarországot a migránsok tranzitországgként kezelik. Éppen ebben a helyzetben vált különösen jelentőssé a magyar politika számára Donald Trump felemelkedése. Nem véletlen, hogy Orbán Viktor 2016 nyarán Erdélyben, a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban tartott beszédében állt ki az európai politikai vezetők közül elsőként Donald Trump mellett, amivel megalapozta az azóta is tartó politikai együttműködésüket.

²⁹ Vö. Vrânceanu–Petrova 2025.

³⁰ Arnoux Bellavitis–Ripoll Servent 2025.

³¹ Favell 2022.

³² Pap 2023.

³³ Jajecznik–Cordell 2015.

³⁴ Kiss 2022.

³⁵ Hagen 2024.

A határvédelem mint biztonságiasítás

A civilizációs szövetség gyakorlati megnyilvánulása éppen a határvédelem területén érhető tetten. Orbán Viktor 2015-től, Donald Trump pedig 2016-tól aktívan tematizálta ezt a kérdést, így a narratívaalkotás révén az addig határrendészeti ügy közpolitikai és nemzetközi politikai problémává alakult át. Jelen tanulmány elméleti keretéhez felhasználtuk a kilencvenes évek biztonsági elméletei közül a koppenhágai iskola biztonságiasítási elméletét. A koppenhágai iskola tagjai, Ole Wæver, Jaap de Wilde, Barry Buzan ugyanazon a hullámhosszon voltak, mint Huntington: mindannyian felismerték, hogy az 1991-ben kialakuló új világrend, a Pax Americana kora új típusú kihívások leírását igényli. Kutatási eredményeik révén rávilágítottak arra, hogy a politika a kommunikáció révén alakítja át a közéletben a biztonsági diskurzusokat.³⁶ Ez az átalakítás úgy zajlik, hogy a politikusok egy olyan jelenséget, amely a társadalom számára még nem bír politikai jelentéssel, biztonsági kérdésként kereteznek át. Ilyen például az energiapolitika, hiszen miért lenne lényeges politikai kérdés, hogy honnan és kitől szerzi be egy ország az energiáját, vagy éppen hogyan lehet új vezetőket kiépíteni anélkül, hogy megmagyaráznák, miért kell lezárni a régiókat?

A koppenhágai iskola szerint a politikának a narratívaalkotással kell biztonsági dilemmává emelnie az adott kérdést, majd ezt közvetítenie kell a választók felé. A 20. században a nyugati civilizáción belül a bevándorlás nem jelentett egzisztenciális belbiztonsági fenyegetést az adott ország működésére. Azonban ez a század vége felé megváltozott: a bevándorlás – ahogy fentebb említettük – belpolitikai kihívásokat hozott magával, így a politikának tematizálnia kellett. Ami eddig csupán egyszerű közpolitikai kérdés volt, hirtelen a politikai közbeszéd központi témájává vált, a fősodorbéli kihívások élére ugorva. Ahogy Buzan és társai fogalmaznak: „A biztonságosítás pontos meghatározása és kritériumai egy egzisztenciális fenyegetés interszubjektív megállapításán alapulnak, amelynek jelentősége elegendő ahhoz, hogy jelentős politikai hatásokkal járjon.”³⁷ Mindezekből kifolyólag a biztonságiasítás egy konstrukció, amelyben a politikai szereplő meghatároz egy egzisztenciális krízist, ezt kommunikálja, s a célközönség – vagyis a választók – a narratívát szavazataikkal legitimálja. A folyamat akkor zárul le, amikor a választók visszaigazolják ezt a narratívát, és a politikai térben biztonsági kérdésként kezd működni. Ebben az elméleti keretben tehát nem önmagában a jelenség a lényeg, hanem a politikusi kommunikáció – vagyis maga a narratíva. Nem meglepő tehát, hogy Donald Trump és Orbán Viktor beszédeinek középpontjában a biztonsági kérdések állnak – legyen szó a nemzeti szuverenitás, vagy a magán- és közvagyon

³⁶ Buzan–Wæver–Wilde 1998.

³⁷ Buzan–Wæver–Wilde 1998.

védelméről. Kommunikációjuk ezzel lehetővé teszi a napirend-kijelölést és saját narratívájuk megerősítését, így formálva a biztonsági diskurzust.

Magyarországi politikatudományi diskurzusban a határvédelem témájában nem kerülhető meg, és tanulmányunk szempontjából is irányadó Boda Zsuzsanna és Rakovics Zsófia kvantitatív szöveganalitikai módszert alkalmazó tanulmánya.³⁸ Kutatásuk Orbán Viktor 2010 és 2020 közötti, migrációval kapcsolatos beszédeit vizsgálja. A tanulmányuk alapvetően arra mutat rá, hogy a migrációs diskurzusban hogyan fonódtak össze a kormányfői beszédek a kormányzati politikával. Kimutatták, hogy a miniszterelnöki retorikában a migráció tematizálása egyre szorosabban kapcsolódott a kormányzati stratégiai narratívákhoz, amelyek a válság, a fenyegetettség és a kulturális-közösségi önvédelem diskurzív elemeire épültek. Ezzel együtt egy jól körülhatárolható kommunikációs mintázat rajzolódott ki, amelyben a „migráns” kifejezés dominánssá válása a politikai üzenetek tudatos kezeltetésének és a kríziskommunikáció erősödésének indikátoraként értelmezhető.

A határvédelem megvalósulása Orbán Viktor és Donald Trump politikájában

Orbán Viktor és Donald Trump egyaránt egzisztenciális fenyegetésként azonosította az illegális migrációt. A 2015-ös európai migrációs válság idején egyes becslések szerint közel kétmillió illegális bevándorló érkezett Európába. Magyarország ekkor az európai migrációs útvonalak közül első számú útvonallá emelkedett. Ez példátlan helyzetet teremtett az ország déli részén, ami felülírta a hagyományos, békebeli bevándorlási eljárásrendet. Az Orbán-kormány éppen ezért fizikai, jogi és katonai lépésekkel kínált egy komplex, biztonságiasított megoldást a migrációs kihívásra. Fizikailag hőkamerákkal és drónokkal kiépített kerítésrendszert hoztak létre a szerb–magyar határon, melynek őrzésére a rendőrség mellett a honvédséget is bevetették. A katonai védelmet aztán 2022-től a határvadász-alakulatok váltották fel. A fizikai és katonai védekezés mellett számos rendeletet hoztak, például a 2016-ban kihirdetett, tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetről szóló kormányrendeletet.³⁹ Továbbá átalakult az ország menekültügyi rendszere és a harmadik, úgynevezett biztonságos ország kategóriáját is megváltoztatták, amely korábban a nemzetközi jogi egyezmények logikáját követte, ám ezt nemzeti hatáskörben felülírták.

A kormányzati cselekvésen túl, 2015-ben a röszkei határátkelőt ért illegális migránstámadás, valamint a budapesti Keleti pályaudvarnál kialakult migráns-sátortáborok jelenléte tovább legitímálta a kormányzat biztonsági narratíváját. A biztonságosítási folyamat befejezése a 2016-os kvótanépszavazáson zajlott,

³⁸ Boda–Rakovics 2022.

³⁹ Szabó 2021.

amelyen a magyar kormánypártok álláspontjával 3,3 millióan értettek egyet, ami ezzel példátlan politikai legitimitációt adott az Orbán-kormánynak. Bár a voksolás közjogi értelemben érvénytelen volt, hiszen a választópolgárok 50 százaléka nem jelent meg az urnánál, a megjelentek többsége azonban pártokon átívelő választói blokkot tudott létrehozni, ami nagymértékben hozzájárult a 2018-as újabb alkotmányozói többség megszerzéséhez.

Donald Trump politikai hitelét az amerikai közéletben is alapvetően egy biztonságiasított illegális bevándorlási politikának köszönheti. A 2016-os amerikai elnökválasztási kampányának az amerikai–mexikói határon fennálló illegális bevándorlási helyzet központi témája volt. Ez olyan ikonikus kommunikációs elemekben nyilvánult meg, mint a „falat fogunk építeni, és Mexikó fog fizetni érte”, és hasonló szlogenek.⁴⁰ A választási kampány során az illegális bevándorlókat olyan csoportként azonosította, akik különböző bűnözői csoportokhoz tartoznak, így elsődlegesen közbiztonsági keretben értelmezte a helyzetet a választók felé.⁴¹ Első adminisztrációja idején azonban szakpolitikai cselekvésének gátat szabott, hogy az amerikai törvényhozásban, a Kongresszusban nem volt meg a republikánus többsége, így szövetségi szinten kevésbé tudott fellépni, emiatt a falépítésben is kompromisszumot kellett kötnie, valamint nagyobb mértékben kellett támaszkodnia a tagállami vezetésekre, hogy csökkentse az amerikai déli határon lévő nyomást. A kitoloncolási programja pedig szövetségi finanszírozási hiányosságok miatt nem tudott kellő eredményeket elérni. A 2020-as választási vereség és azt követő demokrata visszatérés azonban Donald Trump politikai pozícióit erősítette. Joe Biden adminisztrációja alatt számos különösen brutális gyilkosság történt, amelyek illegális bevándorlókhoz köthetők.⁴² A határátlépési kísérletek száma a demokrata elnökség idején havonta meghaladta a több százezer főt, és az illegális aktivitások száma csak 2023-ban tetőzött, majd a ciklus végére 2024-ben kezdett el mérséklődni.⁴³ Mindezzel a közhangulatban és a szavazók körében is a trumpi álláspont kezdett elfogadottá válni.

A 2024-es elnökválasztáson aratott győzelem nemcsak a republikánus elnököt, hanem republikánus törvényhozási többséget jelentett, valamint 2004 óta először sikerült a közvetlen szavazatok többségét is elnyerni.⁴⁴ A választási győzelemmel egyszersmind a Trump-adminisztráció előtt elhárultak az első ciklus akadályai. Ennek keretében az amerikai déli határt jellemző bevándorlási krízis biztonságiasí-

⁴⁰ Klingner 2018.

⁴¹ Lynch 2025.

⁴² Hankinson–Kuckelman–Ries 2024.

⁴³ *USAFacts* 2025.

⁴⁴ Tonks 2025.

tási folyamata Trump elnök visszatérésével zárult le. A beiktatását követő illegális bevándorlási politika már az előző ciklussal összevetve is jóval nagyobb támogatással bír.⁴⁵

Módszertan

Az elemzéshez Orbán Viktor és Donald Trump migrációs témájú beszédeiből válogattunk, 12-12 szövegrészletet. A vizsgálat kizárólag 2025-ben elhangzott beszédek tartalmaz, ennek legfőbb oka az, hogy Donald Trump esetében a második elnöki ciklus 2025-ös kezdetétől beszélhetünk olyan politikai kontextusról, amely újra hivatalban lévő elnökként lehetővé teszi a diskurzusok összevetését. A beszédek eredeti szövegeit nyilvános forrásokból gyűjtöttük össze, majd egységes szöveges állományokba (plain text formátum, UTF-8 kódolás) rendeztük. Az egyes beszédrészleteket soronként különítettük el, így minden sor önálló dokumentumként került a korpuszba. Ez a megoldás lehetővé tette, hogy a szövegeket struktúrálisan, dokumentumonként kezeljük, és biztosította az egységes előfeldolgozást.

A kutatás egyik módszertani kihívása a két politikai beszédeinek eltérő nyelve volt. Mivel a vizsgálat célja a diskurzusok tartalmi és stílusi összevetése volt, Donald Trump angol nyelvű szövegeit egységesen magyarra fordítottuk. A fordítás mellett szól, hogy így a korpusz egy nyelven vált elemezhetővé, ami elengedhetetlen a szövegbányászat során, hiszen az ilyen módszerek érzékenyek a nyelvi eltérésekre. A politikai beszédek összehasonlító vizsgálatában korábbi kutatások is alkalmazták már ezt a megoldást: például Bonafont és szerzőtársai (2015) parlamenti és kormányzati szövegek fordítását használták az összevethetőség érdekében, míg Wodak kritikai diskurzuselemzéseiben szintén bevett gyakorlat a szövegek egységes nyelvre történő átültetése.⁴⁶

Az előfeldolgozás több lépésből állt. Elsőként a magyar nyelvű stoplistát alkalmaztuk, amelyet kiegészítettünk egy saját listával. A stoplista olyan gyakori, de tartalmilag kevésbé informatív szavakat tartalmaz (például „és”, „hogy”), amelyek zavarhatják a kvantitatív elemzést.⁴⁷ A listából ugyanakkor kihagytuk a negációkat („nem”, „se”, „sem”, „soha”), mivel ezek politikai retorikai szövegekben jelentéskiemelő funkcióval bírnak. Ezt követően a tokenizálás – vagyis a szövegek szavakra és kifejezésekre (tokenekre) bontása – történt meg, írásjelek, számok és szimbólumok eltávolításával, valamint az összes betű kisbetűsre alakításával. A politikai szövegek sajátosságai miatt bizonyos többszavas kifejezéseket (például „Európai Unió”, „Egyesült Államok”, „Joe Biden”) egyben kezeltünk, így ezek egyetlen

⁴⁵ *Harvardharrisspoll.com* 2025. Vö. Gallup 2020.

⁴⁶ Bonafont 2015; Wodak–Meyer 2015.

⁴⁷ Manning–Schutze 1999.

elemként maradtak meg. A többszavas kifejezéseket (különösen a tulajdonneveket és állandósult szókapcsolatokat) egyben kezeltük, mert jelentésük gyakran nem teljesen kompozicionális, az elemek szétválasztása pedig információvesztést és zajt okoz.⁴⁸ Az így létrehozott tokenekből dokumentum-szó mátrixot (document-feature matrix, DFM) építettünk, vagyis egy olyan táblázatot, amely megmutatja, hogy egy adott dokumentumban egy adott szó hányszor fordul elő. Ezt a mátrixot további tisztításnak vetettük alá, üres vagy irreleváns elemek kiszűrésével. Végül a ragozott és származékos alakok kanonizálását (vagyis az azonos szótövek egy közös alapszóra való összevonását) végeztük el, amely a magyar nyelvre különösen jellemző morfológiai sokféleségből fakadó szóródást csökkentette, stabilabb gyakorisági mutatókat biztosítva.⁴⁹

A szöveges elemzésünk az alábbiak szerint épült fel: elsőként n-gram-vizsgálatot végeztünk, amely során az egymást követő szavak gyakorisági eloszlását tártuk fel a beszédekben, feltárva ezzel jellegzetes és visszatérő formulákat. Ezt követően TF-IDF súlyokat számítottunk politikusonként aggregálva, ami lehetővé tette a beszédekben kiemelt, másutt ritkábban előforduló kifejezések azonosítását. Ez a vizsgálat megmutatja a beszédekben hangsúlyos szavakat és kifejezéseket, feltárva a két politikus retorikai sajátosságait.⁵⁰ Végül a két szereplő szóeloszlásainak hasonlóságát Jensen–Shannon-divergenciával mértük, amely a teljes lexikai szerkezet távolságát ragadja meg.⁵¹ Az elemzéseket R programban végeztük a *quanteda*⁵² csomag segítségével.

Eredmények

Az alábbi fejezetben a szövegelemzés során kapott eredményeket mutatjuk be. Elsőként a szövegtörzsek legfontosabb alapinformációit tartalmazó leíró statisztikákat tekintjük át, melyek eredményei az 1. táblázatban láthatók. Mindkét politikus esetében 12-12 migrációs témájú beszédrészlet szerepelt az elemzésben, ám a szövegek terjedelme jelentősen eltér: Orbán korpusza összesen 1725, Trumpé pedig 4589 tokent tartalmaz. Ez beszédenkénti bontásban is megjelenik: a magyar miniszterelnök átlagosan 143 szót (medián = 129), míg az amerikai elnök 382 szót (medián = 268) használ, vagyis Trump beszédrészletei általában terjedelmesebbek. Az átlagos mondathossz különbsége is ezt tükrözi (Orbán: 24,5; Trump: 77,2 szó / mondat), ami arra utal, hogy Orbán inkább feszes, retorikailag megszerkesztett beszédeket mond, míg Trumpnál a hosszabb, anekdotikus, gyakran szabadabb

⁴⁸ Ramisch 2015; Manning–Schutze 1999; Church–Hanks 1990; Evert 2009.

⁴⁹ Baeza-Yates–Ribeiro-Neto 1999; Porter 1980.

⁵⁰ Salton–Buckley 1988.

⁵¹ Lin 2002; Endres–Schindelin 2003.

⁵² Benoit et al. 2018.

szerkezetű mondatok dominálnak. A lexikai változatosságot mérő mutatók azonban nem jeleznek éles eltérést: a dokumentumszintű átlagos TTR (*type-token ratio*, amit az egyedi szavak és az összes szó hányadosából számítottunk) értéke Orbánnál 0,853, Trumpnál 0,836, míg a korpuszméretre kevésbé érzékeny Herdan's C-mutató 0,952, illetve 0,939. Ezek az értékek arra utalnak, hogy mindkét korpusz viszonylag gazdag és változatos szókészlettel dolgozik, így a későbbi különbségek elsősorban nem a „szegényebb” vagy „gazdagabb” nyelvhasználatból, hanem a szókészlet eltérő szerveződéséből és keretező logikájából fakadnak.

1. táblázat: A szövegelemzéshez használt szövegkorpuszok leíró statisztikái

	Orbán Viktor	Donald Trump
Beszédek száma	12	12
Tokenek (szavak) száma	1725	4589
Egyedi szavak száma	1195	2644
Tokenek átlaga beszédenként	143	382
Tokenek mediánja beszédenként	129	268
Átlagos mondathossz (szó/mondat)	24.5	77.2
TTR (type-token ratio) átlag	0,853	0,836
Herdan's C-érték	0,952	0,939

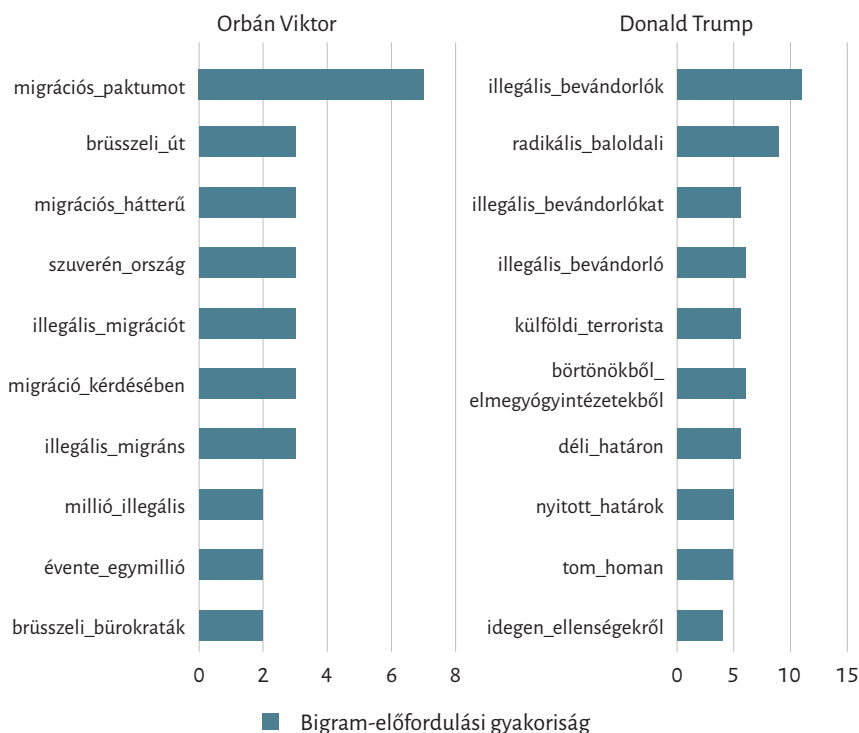
Forrás: saját szerkesztés

A leíró statisztikák bemutatása után a szövegkorpuszokon n-gram-vizsgálatot végeztünk, melynek során bigramokat képeztünk, így feltérképezve a leggyakoribb kétszavas kifejezéseket, amelyek a két politikai beszédeiben előfordultak. A bigramokra azért esett a választásunk, mert bár sima egyszavas (unigram) vizsgálat alkalmazása is célszerű lett volna, a korábbi kutatások rámutattak, hogy a bigramok hatékonyabban ragadják meg a szavak közötti kontextuális kapcsolatokat, mint az unigramok, így pontosabb képet adnak a politikai diskurzusok finomabb különbségeiről.⁵³ A bigramok elemzéshez az R program *quanteda* csomagja segítségével dokumentum-szó mátrixot (DFM) építettük fel, amely tartalmazza az összes olyan két szóból álló kifejezést, melyek a beszédekben előfordulnak. Az 1. ábrán a két politikai beszédeiben előforduló tíz leggyakoribb bigram látható. Míg Donald Trump beszédeiben a leggyakrabban előforduló kétszavas kifejezés az *illegális_bevándorlók* volt, addig Orbán Viktor beszédeiben a *migrációs_paktumot* szerepelt a legnagyobb gyakorisággal. Ezek alapján a politikusi beszédek retorikai struktúrája is kirajzolódik. Trumpnál és Orbánnál is a veszély tárgya került a legnagyobb gyakorisággal az élre, illegális bevándorlók, illetve migrációs paktum. A veszélyforrásoknál

⁵³ Lahkar–Singh 2022; Tan–Wang–Lee 2002; Sim et al. 2013.

tehát a magyar kormányfői kommunikációban egy intézményi támadás, míg az amerikai elnöknél a konkrét migrációs kihívás áll. Trump beszédeiben a veszélyt elősegítő kifejezések is gyakoriak, például a *radikális_baloldali* vagy a *nyitott határok* kifejezés, ami arra utal, hogy a migrációs vészhelyzet okát a belpolitikai döntésekben látja. Orbán esetében szuverenitás és az uniós döntéshozatali konfliktustérkép kifejezései vannak előtérben, például a *brüsszeli_bürokraták* vagy *brüsszeli_út*. A kormányfői kommunikáció tehát az uniós intézményrendszer döntéshozatalában jelöli meg a migrációs veszély forrását. Az elnöki beszédekben számottevő Tom Homan határvédelemért felelős amerikai tisztviselő gyakori szerepeltetése, a professzionális politikusi retorikától eltérően Trump itt megosztja a szakpolitikai sikereket adminisztrációjának tagjaival. Ezzel szemben a magyar kormányfői beszédekben a migráció elleni fellépés nem személyhez kötött, hanem az országot helyezi a középpontba, megszemélyesítve azt, aki az érdemi védekezést végzi az uniós intézményekből érkező migrációs nyomással szemben. A bigramvizsgálat alapján tehát kirajzolódik a trumpi határvédelmi kommunikáció akut, rendészeti jellege, míg az orbáni kommunikáció preventív, szuverenista formát ölt.

1. ábra: A tíz leggyakoribb bigram Donald Trump és Orbán Viktor beszédkorpuszaiban

Forrás: saját szerkesztés

Ezt követően TF-IDF-elemzést végeztünk el, melynek célja az volt, hogy azonosítsuk a beszédekben előforduló kulcsfontosságú kifejezéseket, és kiemeljük azokat a szavakat, amelyek a legtöbb információt hordozzák a migrációs diskurzus szempontjából. A TF-IDF (*term frequency – inverse document frequency*) egy széles körben alkalmazott szövegelemző módszer, amely a teljes korpusz kontextusában segít a dokumentumban található szavak fontosságának meghatározásában.⁵⁴ A módszer két alapvető komponensből áll: *term frequency* (TF) és *inverse document frequency* (IDF). A *term frequency* azt jelenti, hogy egy adott szó hányszor fordul elő egy dokumentumban, míg az *inverse document frequency* azt mutatja meg, hogy a szó mennyire ritka a teljes korpuszban. Az IDF kiszámítása a következő képlettel történik:

$$\text{IDF}(t) = \log\left(\frac{N}{df(t)}\right)$$

ahol N a dokumentumok teljes számát, $df(t)$ pedig annak a dokumentumnak a számát jelöli, amely tartalmazza az adott szót. A TF-IDF értéke a két komponens szorzataként kerül meghatározásra:

$$\text{TF-IDF}(t,d) = \text{TF}(t,d) \times \text{IDF}(t)$$

ahol t a szó, d a dokumentum, és $\text{TF}(t,d)$ a szó előfordulásának gyakorisága a dokumentumban. A TF-IDF-súlyok segítenek kiemelni azokat a szavakat, amelyek gyakran előfordulnak egy adott dokumentumban, de ritkábban fordulnak elő a teljes korpuszban, tehát informatívabbak. Ezek segítségével meghatároztuk azokat a kifejezéseket, amelyek leginkább jellemzik a két politikus retorikai sajátosságait a migráció keretezésében. Mindkét politikus szövegtörzséből a húszerősebb TF-IDF-súllyal rendelkező tokent emeltük ki.

A 2. ábrán az Orbán Viktor és Donald Trump szövegtörzséből számított húszerősebb token látható. Orbán Viktor esetében az első helyen *brüsszel* szerepel (TF-IDF = 13,25), második helyen *magyarország* (TF-IDF = 11,43), míg harmadik helyen az *európai_unió* (TF-IDF = 5,7). Itt is megmutatkozik a tanulmány elméleti keretében ismertett civilizációs jelleg az orbáni kommunikációban. A kapott adatokból kiolvasható, hogy a magyar miniszterelnök alapvetően az uniós intézményekkel folytatott harcra írt le a migrációról szóló vitát. Ez a kapott értékekből is kiderül, hiszen a legtöbb token valamilyen szinten kapcsolódik az Európai Bizottsággal való vitájához. Figyelemre méltó, hogy ezt az intézményi konfliktust a *keresztény* token értéke (TF-IDF = 2,42) még hangsúlyosabbá teszi. Ez arra utal, hogy alapvetően civilizációs felfogásbeli különbségről van szó, amely konfliktust tanulmányunk elméleti keretében részletesen kifejtettük. Ez összefügg

⁵⁴ Ramos 2003.

Boda és Rakovics (2022) eredményeivel, akik kvantitatív szövegelemzésük során megállapították, hogy Orbán Viktor migrációs retorikáját elsősorban a történelmi, kulturális és keresztény értékek védelme köré keretezi.⁵⁵ Mindez azt is mutatja, hogy az orbáni kommunikáció elsődlegesen nem az akut migráció okozta problémákra helyezi a hangsúlyt, ahogy az Trump elnök kommunikációjában tetten érhető, hanem azok megelőzésére törekszik. Éppen ezért elemzésünk szerint a magyar kormányzati kommunikációból egy preventív jellegű narratíva rajzolódik ki. Az értékek volumenét az is magyarázhatja, hogy míg Trump beszédei gyakran improvizatívák és rögtönzésekre épülnek,⁵⁶ addig Orbán *set piece* jellegű előre szerkesztett, tematikusan ívelt beszédeket mond,⁵⁷ ami nagyobb súlyú csúcstf-idf-értékeket eredményezhet. A politikai üzenetek egyértelműek és visszatérő jellegűek, a változatosság inkább a fő üzenet nyelvi megformáltságában érhető tetten. A megismert eredményekből az is egyértelmű, hogy a 2015-ös migrációs krízisre adott válaszát szakpolitikai sikerként pozicionálja, amit migrációs preventív politikájának alátámasztásaként használ: lásd például *megvédtük* (TF-IDF = 0,903), *alkotmányba* (TF-IDF = 0,903).

Donald Trump szövegtörzsében a *szörnyű* (6,62), *joe_biden* (5,7), és a *külföldi* (5,1) szavak rendelkeznek a legnagyobb TF-IDF-értékkel. Szemmel látható különbség, hogy míg Orbán Viktor szövegtörzsében a TF-IDF-értékek közötti különbségek jelentősebbek, és a legmagasabb értékek is kiugróan magasak (például *brüsszel* és *magyarország*), addig Donald Trump esetében e különbségek kisebbek, és a legerősebb TF-IDF-értékek sem mutatnak olyan kiugró csúcspontokat. Ennek oka a szövegek hosszában és jellegében keresendő, mivel Trump beszédeinek terjedelme lényegesen nagyobb, ami hatással van a tokenek gyakoriságára, így az IDF-értékek szórására is. Mindez azt jelenti, hogy az anekdotázó kommunikációt folytató amerikai elnök beszédeiben egyszerre van jelen a bevándorlási válság folyamatos minősítése, valamint a politikai felelős kijelölése is Joe Biden személyében. A *külföldi* szó pedig nem véletlenül kap ilyen magas értéket: a Trump-adminisztráció – és általában a trumpi politika – az amerikai érdekekre veszélyt jelentő fő forrást rendszerint a külföldben azonosítja.

A trumpi kommunikáció a migrációval kapcsolatosan tehát

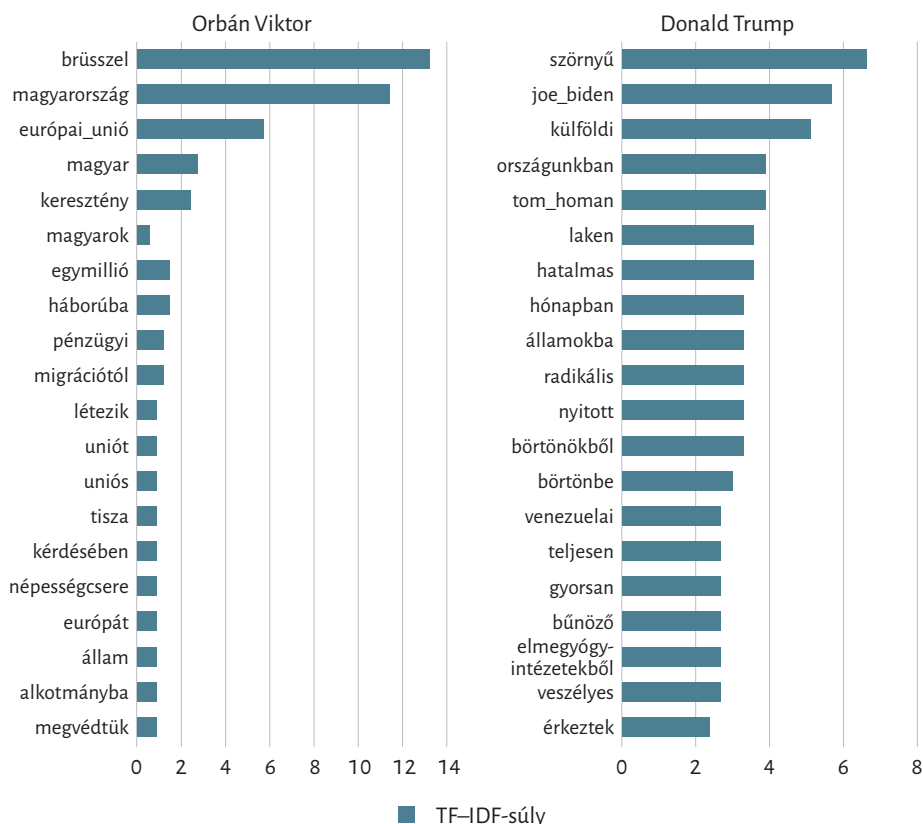
- 1) érzelmileg túlfűtött szókészlettel bír,
- 2) perszonalizálja a probléma forrását,
- 3) a veszélyforrásokat a nemzetállami kereten kívülre helyezi.

⁵⁵ Boda–Rakovics 2022.

⁵⁶ Holtzman 2020.

⁵⁷ Szalay–Rakovics 2025; Máté–Tóth–Rakovics 2023.

2. ábra: A húsz legerősebb TF–IDF-súlyú token Orbán Viktor és Donald Trump szövegkorpuszában

Forrás: saját szerkesztés

Végül a két politikus közötti lexikai diverzitás mértékét a Jensen–Shannon-divergencia (JSD) számításával tártuk fel. A JSD alapvetően azt méri, mennyire különbözik két valószínűségi eloszlás – jelen esetben a szóhasználati gyakorisági eloszlások –, és a nyelvészeti és politikai kommunikációs kutatásokban széles körben alkalmazzák a diskurzusok közötti különbségek kvantitatív feltárására.⁵⁸ Az eljárás előnye, hogy szimmetrikus, mindig véges értéket ad a $[0, 1]$ intervallumban, ahol a 0 tökéletes egyezést, az 1 pedig a maximális eltérést jelenti, ezáltal stabil és értelmezhető összehasonlítást tesz lehetővé.⁵⁹

Az eredmények alapján a két korpusz közötti Jensen–Shannon-divergencia értéke 0,556. Ez a magas diverzitás azt jelzi, hogy a két politikus nem csupán eltérő

⁵⁸ Lowe et al. 2011; Recchia–Louwerse 2015.

⁵⁹ Lin 2002.

szavakat használ, hanem a szókészletek mögött is merőben más keretek húzódnak meg, rávilágítva arra, hogy a két politikus máshogyan keretezi a migrációt. Az illegális bevándorlás elleni defenzív retorikai kereteken belül történik mindkét politikus megszólalása, azonban míg a Trump-adminisztráció egy akut helyzet kezelésére tesz lépéseket,⁶⁰ addig az Orbán-kormány preventív jellegű kommunikációt folytat a migráció tekintetében.⁶¹

A 3. ábrán az látható, hogy mely szavak járulnak hozzá a legerősebben a feltárt diverzitáshoz: a negatív tartományban Trump, a pozitív tartományban Orbán által használt szavak láthatók. A legnagyobb eltérést okozó szavak közé tartozik Trumpnál a *határ* (JSD = -0,051) és a *bevándorló* (JSD = -0,015), ami annak köszönhető, hogy a Trump-kormányzat beiktatása óta a határozár látványos szakpolitikai sikert ért el. Az elnöki rendeletekkel erős védelmet biztosítottak az Egyesült Államok déli határszakaszán. Amíg 2024 szeptemberében közel 101 ezer határátlépési kísérlet történt, addig ez 2025 szeptemberében 12 ezer körülire mérséklődött.⁶² Ez arra utal, hogy a vizsgált beszédekben az amerikai elnök igyekezett hangsúlyozni a szigorú és sikeres határvédelmi politikát. Külön kiemelendők a rendészeti jellegű kifejezések, mint a *börtönökből*, *elmeógyógyintézetből*, *bűnöző*, *veszélyes*, *érkeztek*; ezek egyértelműen arra utalnak, hogy az amerikai elnök retorikájában a migráció elsősorban rendészeti kihívás, amelyet kezelni kell. Ez a megközelítés pedig lefordítja a szavazók számára, hogy mit jelent a migráció: a bűnözés importálását, amely tovább növeli az Egyesült Államok problémáit, amit meg kell akadályozni. Ez maga a biztonságiasítás fogalma, hiszen az amerikai elnök így a választók elé újrapozicionálja a bevándorlást, mint elsősorban rendészeti kihívást. Nagyon fontos azonban kiemelni, hogy az elmúlt időszakban elmondott beszédekben a migrációt kibocsátó országok közül Venezuela hangsúlyosan jelenik meg. Venezuela olyan ország, amely az Egyesült Államok közvetlen érdekszférájában van, és jelentős kapcsolati hálóval bír Amerika riválisaival.⁶³ Ennek okán a migráció összekapcsolódik egy külpolitikai kérdéssel, hiszen azok a „bűnöző” elemek egy olyan országból érkeznek az Egyesült Államokba, amely történetesen az Egyesült Államokkal rivális nagyhatalmakkal tart fenn kapcsolatot. Az, hogy ez a szövegelemzésből kiderül, mutatja, hogy a második Trump-adminisztráció nemcsak a belpolitika felől közelíti meg a migrációt, de külpolitikai dimenziót is ad neki. Ezzel szemben Orbán Viktor beszédeiben a *Brüsszel* (JSD = 0,049) és *Magyarország* (JSD = 0,042) kifejezések járulnak hozzá legjobban a lexikai diverzitás erősségéhez. A magyar kormány és az Európai Bizottság között a migrációs politikáról és a jogszabályi környezet alakulásáról súlyos politikai harc folyik. Nem véletlen tehát, hogy a migrációról való kormányfői diskurzus erre a konfliktusra reflektál. Míg az Egyesült

⁶⁰ Ott–Dickinson 2019.

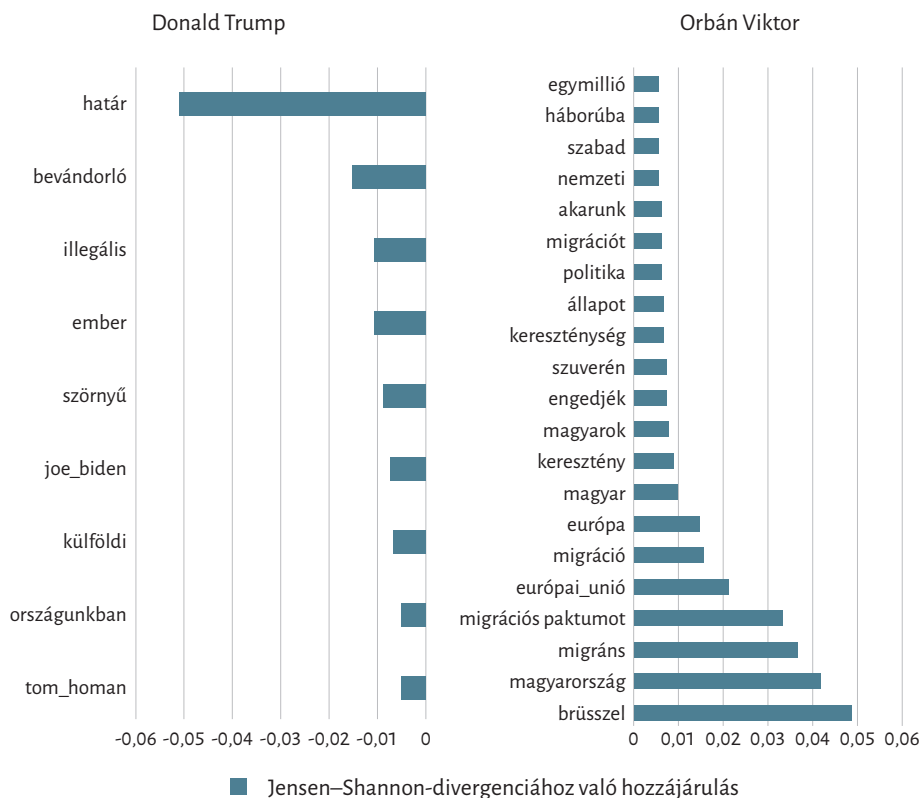
⁶¹ Bocskor 2018.

⁶² *Chp.gov* 2025.

⁶³ Dominguez 2024.

Államokban akut probléma kezelése zajlik, addig az Orbán-kormány meg akarja akadályozni a probléma megjelenését.

3. ábra: Lexikai eltérés Orbán és Trump beszédei között

Megjegyzés: a vízszintes tengely az egyes tokenek előjeles hozzájárulását mutatja a Jensen–Shannon divergencia értékéhez. A pozitív értékek az Orbán Viktor, míg a negatív értékek a Donald Trump beszédeire jellemző lexikai elemeket jelölik.
Forrás: saját szerkesztés

Következtetések

Jelen tanulmányunk során arra kerestük a választ, hogy Donald Trump amerikai elnök és Orbán Viktor magyar miniszterelnök politikai szövetsége és együttműködése kimutatható-e beszédek kvantitatív szövegelemzésein keresztül. Hipotézisünk szerint a határvédelmi politikáról szóló kommunikáció mindkét politikusnál hasonló narratívák mentén zajlik, a biztonságiasítás logikáját követi, és mindkét

esetben egy közös nyugati civilizációs értékmátrixba ágyazódik. A kapott eredményekből megállapítható, hogy mind Donald Trump, mind Orbán Viktor defenzív keretben, biztonsági kérdésre emelve értelmezi az illegális migrációt. Ezek az értelmezések azonban túlmutatnak a szűken vett biztonsági aspektusokon, és eltérő módon keretezik azokat. Trump esetében a migráció elsősorban akut, belpolitikai problémaként jelenik meg, amely rendészeti megoldásokat kíván – határozásokat és kitoloncolásokat. Ezzel szemben Orbán Viktor a migráció okozta rendészeti feszültségeket nem belső, hanem külső tényezőként értékeli: az Európai Unió, különösen az Európai Bizottság politikájának következményeként rajzol fel lehetséges, a magyar érdekeket veszélyeztető forgatókönyvet. Ez a megkülönböztetés alapvetően befolyásolja a két politikus beszédeinek narratíváit: a civilizációs szövetség értelmezési kerete közös marad, hasonló megoldásokat (például határvédelem, identitásvédelem) ösztönöznek, ám a trumpi kommunikáció inkább rendészeti jellegű, míg az orbáni intézményi-preventív jellegű.

A kutatás eredményei közül a szövegbányászati (TF-IDF és n-gram) vizsgálatokból bontakoznak ki kristálytisztán azok a szókapcsolatok, amelyek a két vezető retorikájának lényegét ragadják meg. Trump esetében ezek gyakran a demokraták kritikájára utalnak (például *nyitott határok*, *demokrata káosz*), míg Orbánnal az európai intézményrendszer támadásaként jelennek meg (például *Brüsszel*, *migrációs paktum*). További különbség, hogy Orbán Viktor általánosabban, kevésbé személyközpontúan azonosítja a problémát (például *migráns tömegek*), szemben Trumppal, aki jóval anekdotikusabban kommunikál az illegális bevándorlókról (például *börtönökből*, *elmeegógyintézetekből*, *invázió*). Az eltérések azonban egy közös, nyugati civilizációs keretben értelmezhetők, ami a kapott eredményekből egyértelműen kirajzolódik: a szókészletük és a vizsgálatok egyaránt arra utalnak, hogy a bevándorlást mindketten a civilizációs közösségekre leselkedő egzisztenciális veszélynek látják. A két politikus sikeresen biztonságosította a migrációt és ezt az adott ország sajátosságaihoz igazítja. Összefoglalva, a kutatás alátámasztja a hipotézist a közös civilizációs logikáról, miközben rávilágít a két politikus kontextuális árnyalataira.

A tanulmány továbbfejlesztésének több iránya is kirajzolódik. Egyrészt érdemes lenne a Patrióták Európáért szövetségébe tartozó pártok bevándorlási retorikáját elemezni a 2024-es európai parlamenti választások után, kvalitatív eszközökkel vizsgálva a frakciót alkotó vezető pártok (például a francia Nemzeti Front, az osztrák FPÖ, az olasz Liga, valamint a portugál Chega) kommunikációját, hogy feltárjuk a közöttük lévő lehetséges kohéziót és eltéréseket. Másrészt a civilizációs szövetség és a politikai együttműködés alakulásának longitudinális vizsgálata is indokolt lenne az amerikai–magyar viszonyban, különösen, mivel jelen tanulmányunk kizárólag a migrációs tematikára és a 2025-ös évre koncentrált. Emiatt érdemes lehet a következő évek narratívaváltozásait nyomon követni Donald Trump és Orbán Viktor esetében is. Végül a nyugati civilizáción belüli magidentitásért folytatott versengés elemzése is új összehasonlítási lehetőségeket

nyithat, ha a liberális axiómákra építő pártok illegális bevándorlásról folytatott diskurzusait kvantitatív szövegelemzési módszerekkel vizsgáljuk, új összehasonlítási lehetőségeket teremtve ezzel az 1991 utáni konszenzust fenntartani akarók és az azt meghaladók között.

Irodalom

- Arnoux Bellavitis, Marguerite – Ripoll Servent, Ariadna 2025: The New Pact on Migration and Asylum in a Shifting Political Context: Depoliticization and Repoliticization in EU External Migration Policy. *Mediterranean Politics*, 1–10. <https://doi.org/10.1080/13629395.2025.2498846>
- Baeza-Yates, Ricardo – Ribeiro-Neto, Berthier 1999: User Interfaces and Visualization. In uő. *Modern information retrieval*. New York, ACM Press. <https://people.ischool.berkeley.edu/~hearst/irbook/print/chap10.ps.gz> (letöltve: 2025. október 17.)
- Benoit, Kenneth – Watanabe, Kohei – Wang, Haiyan – Nulty, Paul – Obeng, Adam – Müller, Stefan – Matsuo, Akitaka 2018: Quanteda: An R Package for the Quantitative Analysis of Textual Data. *Journal of Open Source Software*, 3. évfolyam, 30, 774. <https://doi.org/10.21105/joss.00774>
- Biden, Joseph R. 2020: Why America Must Lead Again. *Foreign Affairs*, január 23. <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2020-01-23/why-america-must-lead-again> (letöltve: 2025. október 22)
- Bocskor, Ákos 2018: Anti-Immigration Discourses in Hungary during the ‘Crisis’ Year: The Orbán Government’s ‘National Consultation’ Campaign of 2015. *Sociology*, 52. évfolyam, 3, 551–568. <https://doi.org/10.1177/0038038518762081>
- Boda, Zsuzsanna – Rakovics, Zsófia 2022: Orbán Viktor 2010 és 2020 közötti beszédeinek elemzése: A migráció témájának vizsgálata. *Szociológiai Szemle*, 32. évfolyam, 4, 46–69. <https://doi.org/10.51624/SzocSzemle.2022.4.3>
- Bolter, Jessica – Israel, Emma – Sarah, Pierce 2022: Four Years of Profound Change: Immigration Policy during the Trump Presidency. *Migrationpolicy.org*, január 25. <https://www.migrationpolicy.org/research/four-years-change-immigration-trump> (letöltve: 2025. október 21.)
- Bonafont, Laura Chaqués – Baumgartner, Frank R. – Palau, Anna 2015: *Agenda Dynamics in Spain*. London, Palgrave Macmillan.
- Butt, Junaid Sattar 2024: The Shadow Side of Migration – Relation Between Crime and Illegal Immigration in the Nordic Countries. *Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales*, 17. évfolyam, 1, 47–79.
- Buzan, Barry – Waever, Ole – Wilde, Jaap de 1998: *Security: A New Framework for Analysis*. London, Lynne Rienner Publishers.
- Carothers, Thomas – O’Donohue, Andrew 2019: *Democracies Divided: The Global Challenge of Political Polarization*. Washington, D.C., Brookings Institution Press.
- Cbp.gov 2025: Southwest Land Border Encounters. <https://www.cbp.gov/newsroom/stats/southwest-land-border-encounters> (letöltve: 2025. november 3.)

- Church, Kenneth Ward – Hanks, Patrick 1990: Word Association Norms, Mutual Information, and Lexicography. *Computational Linguistics*, 16. évfolyam, 1, 22–29.
- Csizmadia, Ervin – Lakatos, Júlia – Novák, Zoltán – Paár, Ádám – Rajnai, Gergely 2021: *Uralkodó párt: a Fidesz nemzetközi és hazai történeti összehasonlításban*. Budapest, Gondolat – Méltányosság Politikaelemző Központ.
- Csizmazia, Gábor 2023: Realista vonások az Egyesült Államok külpolitikájában a Trump- és Biden-adminisztráció alatt. *Századvég*, 2, 73–100.
- Dominguez, Francisco 2024: The Venezuela–China Strategic Relationship and the Building of a Multipolar World. *World Review of Political Economy*, 15. évfolyam, december, 582–610. <https://doi.org/10.13169/worlrevipoliecon.15.4.0582>
- Eberstadt, Nicholas – Norrick, Patrick 2025: *America’s Immigration Mess: An Illustrated Guide*. American Enterprise Institute. <https://www.jstor.org/stable/resrep70734> (letöltve: 2025. október 22.)
- Emert, Jason F. 2021: A Trump-elnökség vége – republikánus szemmel. *Külügyi Szemle*, 20. évfolyam, 1, 3–28. https://doi.org/10.47707/Kulugyi_Szemle.2021.1.01
- Endres, Dominik Maria – Schindelin, Johannes E. 2003: A new metric for probability distributions. *IEEE Transactions on Information Theory*, 49. évfolyam, 7, 1858–1860.
- Evert, Stefan 2009: Corpora and Collocations. In Lüdeling, Anke – Merja, Kytö (szerk.) *Corpus Linguistics: An International Handbook*, 1212–1248. Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110213881.2.1212>
- Favell, Adrian 2022: *The Integration Nation: Immigration and Colonial Power in Liberal Democracies*. Immigration & Society Series. Cambridge Medford, Massachusetts, Polity Press.
- Fukuyama, Francis 2024: *A történelem vége és az utolsó ember*. Budapest, Európa.
- González Delgado, Dalia 2025: Right-Wing Populism, Elections and Migration Dynamics in the US. *Perspectives on Global Development and Technology*, 24. évfolyam, 1–2, 67–94. <https://doi.org/10.1163/15691497-12341700>
- Hagen, Martin 2024: Refugee Relocation: A Mechanism Design Approach. *The Economic Journal*, 134. évfolyam, 663, 3027–3046. <https://doi.org/10.1093/ej/ueae028>
- Hankinson, Simon – Kuckelman, Matthew – Ries, Lora 2024: Biden’s Open Borders and Non-Enforcement Mean Americans Play “Recidivist Roulette” with Criminal Aliens. *Backgrounder*, 3829. https://www.heritage.org/sites/default/files/2024-05/BG3829_0.pdf (letöltve: 2025. október 21.)
- Harvardharrispoll.com* 2025: August 2025 – Harvard CAPS / Harris Poll. Augusztus 25. <https://harvardharrispoll.com/press-release-august-2025/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Holtzman, Richard 2020: Making It Up As He Goes: Trump’s Improvisational Rhetoric and the Hyper-Rhetorical Presidency. *Fast Capitalism*, 17. évfolyam, 1, 53–71. <https://doi.org/10.32855/fcapital.202001.004>
- Huntington, Samuel P. 2019: *A civilizációk összecsapása és a világtkép átalakulása*. Budapest, Európa Könyvkiadó.
- Hutzler, Alexandra 2025: Trump Heaps Praise on Hungary’s Viktor Orban in White House Meeting. *ABC News*, november 7. <https://abcnews.go.com/Politics/trump-meet-hungarys-viktor-orban-white-house/story?id=127269587> (letöltve: 2025. november 11.)

- Jajecznik, Konrad – Cordell, Karl. 2015: *The Transformation of Nationalism in Central and Eastern Europe: Ideas and Structures*. Varsó, Uniwersytet Warszawski, Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych. <https://open.icm.edu.pl/handle/123456789/7945>
- Kiss, Renáta Lilla 2022: Biztonságiasítás mint szavazatszerző stratégia: A magyar kormány 2018-as kampányban folytatott migrációval és Európai Unióval kapcsolatos politikai kommunikációja. *Politikatudományi Szemle*, 31. évfolyam, 2, 73–91. <https://doi.org/10.30718/POLTUD.HU.2022.2.73>
- Klingner, Donald 2018: Trump Against the World: His Policies Toward Mexico, and the Resistance from Inside and Outside the United States. *Public Integrity*, 20. évfolyam, 1, 1–8. <https://doi.org/10.1080/10999922.2017.1368621>
- Lahkar, Biraj – Singh, Jaibir. 2022: Twitter Text Sentiment Analysis: A Comparative Study on Unigram and Bigram Feature Extractions. *Int. Res. J. Eng. Technol.*, 8. évfolyam, 9, 431–43.
- Lin, Jianhua. 2002: Divergence measures based on the Shannon entropy. *IEEE Transactions on Information Theory*, 37. évfolyam, 1, 145–151.
- Losonczy, Márton 2024: PM Orbán Meets with Trump, Musk at Mar-a-Lago: Alliance Still Strong. *Hungarian Conservative* (blog), december 10. <https://www.hungarianconservative.com/articles/current/viktor-orban-donald-trump-elon-musk-mar-a-lago-visit/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Lowe, Will – Benoit, Kenneth – Mikhaylov, Slava – Laver, Michael 2011: Scaling Policy Preferences from Coded Political Texts. *Legislative Studies Quarterly*, 36. évfolyam, 1, 123–55. <https://doi.org/10.1111/j.1939-9162.2010.00006.x>
- Lynch, Madeline 2025: The Success of the Clinton, Bush, and Trump Administrations In Securitizing Mexican and Central American Immigration Through Border Policies. *The Compass*, 1. évfolyam, 12, 7–24. <https://scholarworks.arcadia.edu/thecompass/vol1/iss12/2> (letöltve: 2025. október 21.)
- Manning, Christopher D. – Schütze, Hinrich 1999: *Foundations of Statistical Natural Language Processing*. New York, MIT Press.
- Máté-Tóth, András – Rakovics, Zsófia 2023: The Discourse of Christianity in Viktor Orbán’s Rhetoric. *Religions*, 14. évfolyam, 8, 1035. <https://doi.org/10.3390/rel14081035>
- Mishalova, Olena – Hordiichuk, Olha – Sokolovskyi, Oleh 2024: Russia’s War in Ukraine as a “War for Identity” and Appropriation of Cultural Tradition. *Ethics in Progress*, 15. évfolyam, 1, 73–94.
- Nadeem, Reem 2024: Issues and the 2024 Election. *Pew Research Center* (blog), szeptember 9. <https://www.pewresearch.org/politics/2024/09/09/issues-and-the-2024-election/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Orbán, Balázs 2020: *A magyar stratégiai gondolkodás egyszeregye*. Budapest, Mathias Corvinus Collegium Alapítvány.
- Ott, Brian L. – Dickinson, Greg 2019: *The Twitter presidency: Donald J. Trump and the politics of white rage*. New York, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429054259>
- Pap, Milán 2023: ‘The True Love of the People and the Motherland’: The Concept of Socialist Patriotism, Socialist Nation and Anti-nationalism in Hungary in the 1960s and 1970s. *Nations and Nationalism*, 29. évfolyam, 3, 992–1006. <https://doi.org/10.1111/nana.12960>
- Pappin, Gladden J. 2018: Machiavellian Politics, Modern Management and the Rise of Donald Trump. In Jaramillo Torres, Angel – Sable, Marc Benjamin (szerk.) *Trump and Political Philosophy*. Palgrave Macmillan Cham, 131–148. https://doi.org/10.1007/978-3-319-74445-2_8

- Pilkington, Philip 2025: Farewell to Liberal-Imperial Diplomacy. *First Things* (blog), január 10. <https://firstthings.com/farewell-to-liberal-imperial-diplomacy/> (letöltve: 2025. október 22.)
- Porter, M. F. 1980: An algorithm for suffix stripping. *Program: electronic library and information systems*, 14. évfolyam, 3, 130–137. <https://doi.org/10.1108/eb046814>
- PRRI 2024: Analyzing the 2024 Presidential Vote: PRRI's Post-Election Survey. December 13. <https://prri.org/research/analyzing-the-2024-presidential-vote-prris-post-election-survey/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Ramisch, Carlos 2015: *Multiword Expressions Acquisition: A Generic and Open Framework*. Theory and Applications of Natural Language Processing. Cham, Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-09207-2>
- Ramos, Juan 2003: Using TF-idf to determine word relevance in document queries. In *Proceedings of the first instructional conference on machine learning*, 242, 29–48. New Jersey, USA. https://www.researchgate.net/profile/Farshad-Madani/post/In_information_retrieval_TF-idf_calculation_why_we_dont_divide_tf_by_the_length_of_the_related_document/attachment/59d6446679197b807799fae0/AS%3A448525403201536%401483948197307/download/Using+TF-IDF+to+Determine+Word+Relevance+in+Document+Queries.pdf (letöltve: 2025. október 22.)
- Recchia, Gabriel – Louwerse, Max M. 2015: Reproducing Affective Norms with Lexical Co-Occurrence Statistics: Predicting Valence, Arousal, and Dominance. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 68. évfolyam, 8, 1584–1598. <https://doi.org/10.1080/17470218.2014.941296>
- Ruel, Marie T. – Garrett, James L. – Hawkes, Corinna – Cohen, Marc J. 2010: The Food, Fuel, and Financial Crises Affect the Urban and Rural Poor Disproportionately: A Review of the Evidence. *The Journal of Nutrition*, 140. évfolyam, 1, 170–176. <https://doi.org/10.3945/jn.109.110791>
- Şahal Çelik, Didem – Güreşçi, Gülçin – Oğuz, Ahmet 2025: Evaluation of Brexit and Migration Relation. *Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 67 (március), 211–217. <https://doi.org/10.53568/yyusbed.1627964>
- Sajó, András – Uitz, Renáta – Holmes, Stephen 2021: *Routledge Handbook of Illiberalism*. 1. kiad. New York, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367260569>
- Salton, Gerard – Buckley, Christopher 1988: Term-weighting approaches in automatic text retrieval. *Information Processing & Management*, 24. évfolyam, 5, 513–523. [https://doi.org/10.1016/0306-4573\(88\)90021-0](https://doi.org/10.1016/0306-4573(88)90021-0)
- Scheffer, Joakim 2025: US, Hungary Set to Reap 'Golden' Fruits of the Trump–Orbán Bond. *Hungarian Conservative* (blog), április 9. https://www.hungarianconservative.com/articles/culture_society/us-hungary-relations-trump-orban-bond/ (letöltve: 2025. október 21.)
- Schultz, Teri 2024: Why Trump Is Lavishing Praise on Hungarian Prime Minister Viktor Orban. *NPR*, augusztus 20. <https://www.npr.org/2024/08/20/nx-s1-5075164/why-trump-is-lavishing-praise-on-hungarian-prime-minister-viktor-orban> (letöltve: 2025. október 22.)
- Sim, Yanchuan – Acree, Brice D. L. – Gross, Justin H. – Smith, Noah A. 2013: Measuring Ideological Proportions in Political Speeches. In *Proceedings of the 2013 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing*, Seattle, Association for Computational Linguistics, 91–101. <https://doi.org/10.18653/v1/D13-1010>

- Sotirakopoulos, Nikos 2021: *Identity Politics and Tribalism: The New Culture Wars*. Societas Essays in Political and Cultural Criticism. Exeter, Imprint Academic.
- Szabó, Gyula 2025: Bejelentést tett a kormány, nem Oroszországból, hanem Amerikából érkezhethet a jövőnk kulcsa. *Index*, augusztus 5. <https://index.hu/gazdasag/2025/08/05/atomenergia-szijas-jarto-peter-magyar-levente-kormany-energetika-bejelentes-paks-energiaellatas/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Szabó, László András 2021: A határrendészeti tevékenység dogmatikai háttere a 2015. évi tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet követően. *Határrendészeti Tanulmányok*, 18. évfolyam, 2, 52–61.
- Szalay, Aron – Rakovics, Zsófia 2025: Tuned to Fear: Analyzing Viktor Orbán's State of the Nation Addresses, Focusing on the Enemy Images Identified in the National Consultation. *Intersections*, 11. évfolyam, 1, 165–184. <https://doi.org/10.17356/ieejsp.v11i1.1226>
- Tan, Chade-Meng – Wang, Yuan-Fang – Lee, Chan-Do 2002: The use of bigrams to enhance text categorization. *Information Processing & Management*, 38. évfolyam, 4, 529–546. [https://doi.org/10.1016/S0306-4573\(01\)00045-0](https://doi.org/10.1016/S0306-4573(01)00045-0)
- Tonks, Henry M. J. 2025: The Rise and Fall of the New Liberals: How the Democrats Lost Their Majority. *American Affairs Journal*, 9. évfolyam, 1. <https://americanaffairsjournal.org/2025/02/the-rise-and-fall-of-the-new-liberals-how-the-democrats-lost-their-majority/> (letöltve: 2025. október 21.)
- USAFacts 2025: How Many Illegal Crossings Are Attempted at the US-Mexico Border Each Month? <https://usafacts.org/answers/how-many-migrant-encounters-are-there-along-the-us-mexico-border/country/united-states/> (letöltve: 2025. október 21.)
- Vrânceanu, Alina – Petrova, Bilyana 2025: Welfare Policy and Immigration Attitudes in Western Europe. *European Journal of Political Research*, 64. évfolyam, 4, 1783–1804. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.70006>
- Wodak, Ruth – Meyer, Michael 2015: *Methods of Critical Discourse Studies*. London, Sage.

Melléklet

M1. táblázat: Az elemzéshez felhasznált Donald Trump-beszédek ideje és kontextusa

2025. január 20.	Beiktatási beszéd
2025. január 27.	A republikánus képviselőházi konferencia vacsorája
2025. április 8.	Az Országos Republikánus Kongresszusi Bizottság vacsorája
2025. április 29.	A második elnöki ciklus első száz napjának értékelése
2025. május 4.	Kongresszusi beszéd
2025. július 1.	Kerekasztal-beszélgetés az „Alligator Alcatraz” migráns-fogvatartási létesítményről
2025. július 3.	Ünnepi beszéd a függetlenség napja alkalmából
2025. július 14.	A Fehér Ház hit- és üzleti vezetőinek csúcstalálkozója
2025. július 18.	Vacsora a Republikánus Párt szenátoraival
2025. július 22.	Republikánus kongresszusi képviselők fogadása a Fehér Házban
2025. szeptember 23.	Beszéd az Egyesült Nemzetek Közgyűlése előtt
2025. szeptember 30.	Beszéd az amerikai katonai főtisztek előtt

Forrás: saját szerkesztés

M2. táblázat: Az elemzéshez felhasznált Orbán Viktor-beszédek ideje és kontextusa

2025. február 8.	A Patrióták Európáért pártcsalád nagygyűlése
2025. február 22.	Évértékelő beszéd
2025. február 24.	Napirend előtti felszólalás a Parlamentben
2025. március 19.	Laudáció a Hunyadi János-díj átadóján
2025. április 3.	Sajtónyilatkozat a Benjámín Netanjáhu izraeli miniszterelnökkel való tárgyalást követően
2025. április 28.	Sajtónyilatkozat a Robert Fico szlovák miniszterelnökkel való tárgyalást követően
2025. május 29.	CPAC Hungary 2025 nyitókonferencia
2025. június 9.	A Patrióták Európáért pártcsalád nagygyűlése
2025. július 27.	XXXIV. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor – előadás
2025. július 27.	XXXIV. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor – válasz a felmerült kérdésekre
2025. szeptember 20.	A Digitális Polgári Körök első országos találkozója
2025. szeptember 22.	Napirend előtti felszólalás a Parlamentben

Forrás: saját szerkesztés

